Új Budapest Filmstúdió

Dallas: másképp, máshol

Nemzetközi koprodukcióban készül Pejó Róbert Dallas című nagyjátékfilmje Bogdán Zsolt és Nyakó Júlia főszereplésével. Partnereink a német MTM–Medien und Television GmbH (a cég az idei Oscar-gálán a Nirgendwo in Afrika című filmjéért megkapta a legjobb külföldi filmnek járó díjat) és az osztrák Allegro Film (amely a tavalyi velencei filmfesztiválon a Hundstage című filmjével elnyerte a kritikusok díját). A tervet beválogatták a rotterdami Cinemart forgatókönyvírói vásárára, ahová több ezer forgatókönyv közül egy nemzetközi kuratórium negyven könyvet jelöl. A közel 400 millió forintos költségvetésből eddig egymillió euró külföldi tőke áll rendelkezésre, az Új Budapest Filmstúdió jelenleg 50 millió forinttal tud beszállni. A jelentős külföldi jelenlét ellenére a film magyar nyelven forog, többségében magyar színészekkel és stábtagokkal. (Forgatókönyv: Csemer Géza és Pejó Róbert, díszlettervező: Banovich Tamás, zeneszerző: Selmeczi György, operatőr: Vivi Dragan Vasile.)

A Dallas szereplői szegény, a társadalom peremén élő emberek, akik a problémákhoz való hozzáállásuk révén adják értésünkre, milyen kevés is elég lehet a boldogsághoz. A film megvalósulásának első lépését július közepére tervezik az alkotók, amikor megkezdődik a díszletépítés Brassó közelében.

A Dallast a magyarországi ősbemutató után Németországban és Ausztriában, valamint az Egyesült Államokban is bemutatják, a nemzetközi forgalmazást a német Bavaria Film International vállalta.

Miskolci Boni és Klájd

Deák Krisztina augusztus 4-én kezdi forgatni a Miskolci Boni és Klájdot. A film megtörtént esetet dolgoz fel. A rendezőnő a magyar.film.hu-nak azt nyilatkozta: „ez a film is arról fog szólni, mint a Jadviga párnája: arról, hogyan látom én a világot".

Vigyázz, kész: Szezon!

Török Ferenc Szezon című filmje felhőtlen szórakozást ígér. Az alkotók eddigi sikereit és stílusát ismerve a közönség könnyen bele tudja majd élni magát a három karcagi osztálytárs balatoni kalandjainak hangulatába.

Magyarország legszegényebb vidékén, az Alföld déli részén élő fiatalok a film hősei. A főszereplők Nagy Zsolt, Nagy Ervin és Rezes Judit. A forgatást Karcagon kezdjük augusztus elején, majd folytatjuk a balatonaligai üdülőben. A forgatókönyvet Török Ferenc és Podmaniczky Szilárd írta, operatőr: Garas Dániel, díszlettervező: Valcz Gábor, zeneszerző: Zságer Attila, producer: Kántor László. A produkciót a Magyar Mozgókép Közalapítvány százmillió forintos támogatásban részesítette.

A történet Karcagon kezdődik. Három osztálytárs áll munkába, pincérnek szegődnek a helyi diszkóba. Egyikőket a tulaj kirúgja, az incidenst követően elhatározzák, hogy közösen keresnek munkát a Balatonon, a magyarországi turizmus paradicsomában. Egy volt kommunista pártüdülőben találnak munkát, ahol a mindenkori elit tölti szabadságát. A fiúk nem tétlenkednek, pörögni akarnak, élvezni az életet – éretlen vágyakból felnőttes, dörzsölt valóságot építeni.

Hogy sikerül-e közben barátságukat megtartani, csajozni és dolgozni egyszerre, nos, ez majd kiderül a filmből. **K. Zs.**

Kettős szereposztás

Mivel szemétdombi jelenetek szerepelnek a forgatókönyvben, szemetet kellett szerezni a Dallas című film forgatására. A román hatóságok azonban konfrontálódni akartak a stábbal. És a baj nem jár egyedül.

Gryllus Dorka, a főszereplő

A Dallas története szélsőséges körülmények között élő cigány származású emberek érzelmeiről, hétköznapjairól, létküzdelméről, szerelméről szól. A megszólalás hitelességét a nyers, naturalisztikus ábrázolás teszi lehetővé. A szereplők boldogságkeresése – az időleges kudarcok ellenére is – reménységet sugall, elsősorban a környezetből kiemelkedett fiatal tanár sorsán keresztül. A nézőnek megadatik, hogy ne hallomásból, hanem közvetlen közelről látva, saját érzelmei alapján foglaljon állást, s a benne születő együttérzéssel közelebb kerüljön az előítéletek feloldásához. Előző cikkünknek azt a címet adtuk, hogy „Dallas: másképp, máshol". Akkor még nem sejtettük, hogy olyan körülmények között kell majd forgatnunk, hogy helikopterek köröznek a helyszín fölött, és a stáb farkasszemet néz a felfegyverzett csendőrökkel. Valóban „másképp" forgattunk.

Méltatlan támadások

Három hét forgatást követően 2003. szeptember 19-én a Dallas stábjának politikai nyomásra kellett abbahagynia a romániai forgatást az alsórákosi bányában. Egyébként két évvel ezelőtt ugyanezen a helyszínen forgattuk Gulyás Gyula Fény hull arcodra című filmjét is. A román sajtóban, például a nagy példányszámú Adevarul és az elektronikus médiában (PRO TV) méltatlan támadások érték a filmet. Környezetszennyezés vádjával, engedélyek hiányával és képtelenebbnél képtelenebb inszinuációkkal próbálták ellehetetleníteni a forgatást. A felsorolt vádakat sikerült ugyan megcáfolni, ám a brassói városi bíróság bírónője közölte, hogy nem engedélyezi a forgatás folytatását. A bírósági végzés kézbesítését azonban késleltették, talán nem véletlenül. A késedelem miatt komoly anyagi kár ke-

Az alsórákosi bányában

letkezett, és veszélybe került a film befejezése, ezért a magyarországi folytatás mellett döntöttünk. A rendőrség által lezárt területről csak október végén sikerült kihozni a felszerelést és a díszletet.

Roma tiltakozás itthon

November elején a fóti homokbányában elkezdődött a tereprendezés és díszletépítés, ám ezzel egy időben a magyarországi Országos Cigány Önkormányzat és az Európai Romák Egymásért Szövetsége nyílt levélben tiltakozott a magyarországi forgatás ellen, holott nem ismerték pontosan a forgatókönyvet, sem az alkotók szándékait. Kifogásaik fő motívuma az volt, hogy az ilyen típusú filmek itthon és külföldön tovább rontják a romákról kialakult amúgy is negatív képet.

Pedig erről szó, sincs – éppen ellenkezőleg. Olyan aktuális témák fikciós feldolgozása, mint például a globalizáció, a társadalmi integrálódás nehézségei vagy a környezetszeny-nyezés, többnyire segít a probléma megértésében, hiszen a film képes közvetlenül, az érzelmeken keresztül szembesíteni a nézőt a témával. Ráadásul a Dallas egy megindító szerelmi történetbe ágyazva dolgozza fel ezeket a fontos kérdéseket, ami még inkább megkönnyíti a befogadást.

A Dallas alkotói szilárdan bíznak abban, hogy a magyarországi forgatásnak nem lesz akadálya, és a sokat megélt produkció végre befejeződhet. A forgatás a Producer lapzártája után, november 17-én kezdődik – „máshol".

A Dallas jelentős osztrák és német részvétellel készül, ennek ellenére magyar nyelven forog. A produkció elkészültét a Magyar Mozgókép Közalapítvány és a Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma egyaránt támogatja. Főszereplők: Bogdán Zsolt, Gryllus Dorka, Nyári Oszkár, Székely B. Miklós, Hollai Kálmán és Jónás Judit. Forgatókönyvíró: Csemer Géza és Pejó Róbert. Operatőr: Vasile Vivi Dragan. Díszlettervező: Banovich Tamás, vágó: Lemhényi Réka, zeneszerző: Selmezci György, rendező: Pejó Róbert. Producerek: Kántor László, Andreas Bareiss és Helmut Grasser.

K. Zs.

Környezetszennyezés volt a vád